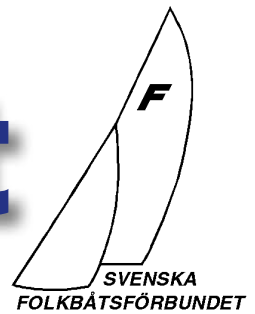

Folkbåtsnytt

NYHETSBRV FRÅN SVENSKA FOLKBÅTSFÖRBUNDET, SFF • NO 3/NOV 2006

FOTO: JAN BJÖRNBERG

ORDFÖRANDESPALTEN

Ny folkbåtsbok

”Folkbåten, en modern klassiker” skrev vi och gav ut som jubileumsbok vid Folkbåtens 60-årsjubileum 2002. Lagom till julhandeln i år ger Nautiska förlaget/Norstedts ut en ny, kraftigt omarbetad, upplaga av boken. Formatet blir större och många nya bilder. Textmässigt vänder man sig till en lite bredare publik, och en del tekniska artiklar har fått lämna plats för artiklar om Evert Taubes folkbåtseskapader, de största folkbåtsvarven mm. Berth Höjer, som står för nästan samtliga fotografier har lagt ner ett jättejobb på både foto och text till den nya boken. Verkligt snyggt jobbat Bert – många tack. Det ska bli jättespännande att se den nya boken. Du köper den bokhandeln.

Nytändning för Sessanpokalen

Att kunna packa ner seglen och åka till andra länder och kappsegla i lånade båtar är ett gammalt folkbåtskoncept. Vilket fantastiskt sätt för internationellt idrottsutbyte. Missa inte detta – det brukar vara mycket trevligt. San Francisco Cup känner väl de flesta till, men kanske några ord om ”Sessanpokalen” kan vara på sin plats. Sessanpokalen är faktiskt den äldsta internationella Folkbåtsregattan. Det började som inbjudningsseglingar i Göteborg 1952 med en pokal uppsatt av Sessanrederiet (numera uppköpt av Stena Line). Det hela utvecklades så småningom till sin

nuvarande form, men det har varit lite ryckigt med arrangemanget de senaste åren. Stockholm arrangerade Sessanpokalen senast för några år sedan, men nu verkar det vara lite nytändning, med Jägerspris (Roskildefjorden) 2007 och Berlin 2008 som arrangörer. Sessanpokalen är ett vanligt fleet-race med lag om 2 båtar från olika nationer och folkbåtsklubbar. Båtägaren är med som tredjegast ombord. 4 gästande seglare behövs alltså för att bilda ett lag – lagom att packa in i en bil och dra iväg för en helg segling på annan ort. Intresserad? Kontakta tävlingssekreteraren Donald Bratt.

Fusk?

En för Folkbåtsklassen ovanlig grej har hänt. Danske mästaren i år

diskades efter att man kommit på att han haft en anordning i mastfoten som gör det möjligt att höja och sänka masten under segling. Detta är ju helt förbjudet och det framgår kristallklart av klassbestämmelserna. Jag kan inte påminna mig att något liknande hänt tidigare. Kanske dags att öka kontrollen på våra större seglingar. Att man hittar mindre mätfel på våra båtar – speciellt de äldre båtarna – är ej ovanligt, men medvetet och aktivt brott mot klassbestämmelserna på detta sätt – ja man blir förvånad. Mastfoten plomberades då man kom på det efter tre delseglingar på Danska Mästerskapet. Samma båt vann sedan två veckor senare Int Svenska Mästerskapet – man får ju anta med justa grejer – så det hela känns ju lite brännande här i Sverige också. Mer detaljer finner Du på Dansk Folkebådsklubbs hemsida.

Bra att man i Danmark tagit i med hårdhandskarna mot detta.

Ha en bra vinter

Skönt att ha båten inbäddad för vintern. Vilken sommar vi haft! Några tips för höstens båtvård finner du längre bak i tidningen. Och välkommen på de träffar flottiljerna arrangerar under vintern/våren. Nästa år blir som vanligt laddat med olika spännande arrangemang.

ANDERS OLSEN

Redaktörer för detta nummer

av Folkbåtsnytt är:

Hans Melcherson

Göran Svensson

Per Hörberg

Nummer 1/2007 kommer

i början av mars.

DEADLINE ÄR DEN 15 FEBRUARI.

Välkommen med ditt bidrag.

Redaktionen glömde att ta med namnet på folkbåtsägaren i artikeln ”Varför har du valt folkbåten” i förra numret av folkbåtsnytt. Det är Helena Taubner som är båtägaren.

OSTKUSTEN

Vilken sommar vi haft. Både för tursegling och kappsegling. Vattentemperaturer i skärgården på upp till 23 grader, och sol, sol, sol. Kanarieöarna kan slänga sig i vägen. Flera ostkustsegelare passade på och turseglade på västkusten i samband med det fantastiska SM-et i Marstrand. Sol, sol och upp till 26 grader i vattnet i de värsta vikarna.

SM-et blev en fantastisk historia med lagom vind, varmt och soligt väder. Hela 11 ostkustbåtar hade tagit sig över till Marstrand.. Bäst lyckades Anders Olsen/Jonas Capelle/Per Wärnegård med en andraplats. Lasse Köhler 3.a, Bengt Jarfelt 4.a, Lars-Gunnar Lindberg 5.a.

Ostkusten dominerar på SM för närvarande, men pass up. Ser man bakåt i tiden så brukar dominansen mellan olika kuster växla rätt som det är.

På hemmafronten noteras att Stockholmsserien åter vanns av Lasse Köhler/Yvonne Jergard/Ronnie Köhler. Särskilt på hösten seglade dom yrstvt och med en fruktansvärd koncentration. Marginalerna i klassen är dock små, men det är helt klart att Lasse och co nu fått en hiskelig gång på båten. Se resultatlistan. Aktiviteten har varit god med t ex 23 anmälda till Lidingö Runt (näst största klass) och 13 till årets nyhet, KSSS höstcup. KSSS höstcup har 4 relativt snabba seglingar på en lördag och inget på söndagen, kanske är det framtidens melodi?. Sämst anslutning var det till Getfotsregattan med bara 5 folkbåtar. Ändå var vi största klass, så denna regatta hänger lite i luften till nästa år. Kanske är vi för stressade nu-förtiden för de gamla hederliga regattorna då man sticker ut på fredagkvällen och kommer hem på söndagskvällen.

I Classic Folkbåt var det 6 båtar på Lidingö Runt som även seglade om Classic-priset. Vann gjorde Staffan Bellander. Lidingö Runt i år blev en sällsynt blåsig historia,

med en stenhård kryss uppför hela Askrikefjärden. Folkbåten visade sin styrka som hårdvindsbåt och belade 6 av de första 7 platserna i total-LYS (vann gjorde en kataran) av ca 400 båtar. Många allvarliga haverier i andra klasser, men endast mindre skador på folkbåtarna.

KALENDARIUM:

24/11, på kvällen. Årsmöte med pytt i panna, prisutdelningar och bildvisning från sommarens seglingar. Rygerfjord, SöderMälarstrand – se separat kallelse.

29/11 19.00. Medlemsträff i Sjöhistoriska museets fritidsbåthall, Båthall 2, ingång från gästhamnen ("Wasahamnen") mellan Wasamuseet och Gröna Lund.. Intendent Eva Berglund – Thörnblom visar runt i samlingsarna (en folkbåt bl a förstäss) och berättar om "Fritidsbåten nu och då". Kaffe. Tag varma kläder, speciellt på fötterna. 40 kr. Anmäl 08/51230323 senast 26/11

Tisd 9/1 19.00. PUB-kväll – vinterns första. Vi träffas i vintermörkret och tar en bers eller äter en matbit och snackar segling eller vad som faller oss in. Ingen anmälan före – bara att dyka upp. F d hurtigrutfartyget Kronprinsessan Märtha – mitt på Söder Mälarstrand.

Tisd 6/2.19.00. PUB-kväll, Kronprinsessan Märtha.

Tisd 6/3 19.30. PUB-kväll, Hotell Talk, båtmässans entré (om vi ställer ut en folkbåt, annars Kronprinsessan Märtha).

Tisd 3/4 19.00. PUB-kväll, Kronprinsessan Märtha.

I mars: En kvälls komprimerad kappseglingkurs för nybörjare. Det Du behöver veta för att pröva på kappsegling. Så går en kappsegling till. Några kappseglingsregler

Du bör kunna. Så får Du fart på båten. Viktigaste taktiken. Tid och plats i nästa F-nytt + hemsidan.

30/6 -07 på morgonen. Eskadersegling startar till Hangö, med möjlighet att delta i Hangöregattan (5-7/7). Laglandskamp Sverige-Finland (8/7) och Internationellt Finskt Mästerskap (9-11/7). Vi flaggar redan nu för detta arrangemang som vänder sig både till kappsegelare och tursegelare. Eskadern brukar bli mycket trevlig med både naturhamnar och trevliga krogar på vägen. Hangöregattan är en av nordens kvarvarande storregattor i Finlands seglarcentrum Hangö.

STYRELSEN OFK

KASSÖREN TAR TON

Årsavgiften 2006/2007

Nu är det snart vinter igen, båtar är på land och det är dags för den årliga medlemsavgiften. Bifogat finner Du ett inbetalningskort avseende årsavgiften 2006/2007. Avgiften är höjd till 200:- varav 30:- går vidare till din flottilj. Vi ber dig fylla i uppgifterna på inbetalningskortet, framför allt ditt namn och din adress och båtnummer, så att jag kan hitta dig i registret.. Om Du betalar via internet kan du även e-posta uppgifter som det inte finns plats för. Du som redan betalat avgiften har fått ett överkursat inbetalningskort.

SKÅNE

Tillbakablick på den gångna sommaren

Nu är sommaren definitivt slut; i måndags (den 16 Oktober!!) kände man kylan för första gången på 6 månader; det var 2 dagar efter upp-tagning. Visst har vi haft en härlig sommar och höst.

DM seglades på Råå med ett antal deltagande Folkbåtar. Fina vindförhållanden. En fin kappsegling.

Vi var ett gäng som kom till start i Saltholm Runt. Tyvärr var inte vädrets makter nådiga den lördagen. Regn går ju att stå ut med, men helt utebliven vind är värre. Vi kämpade på, bla med hjälp av ankare mot strömmen, under 4 timmar tills en bris som gav oss fart uppstod. Den hjälpte oss en halvtimme, tills den gav upp mer och mer. Ur samtliga klasser gick fem båtar i mål den här dagen, tre av dem flerskrovsbåtar. 1300 med familjen Öberg var den Folkbåt som kommit längst då racet bröts. Så Halvmodellen, (Saltholm Runt priset), hänger ytterligare ett år

kvar hemma hos familjen Anderberg.

För övrigt har det seglats torsdagseglingar i några av hamnarna. Limhamn och Lomma är de mest Folkbåtsaktiva, men även på Råå och Falsterbokanalen råder aktivitet under veckokvällarna. Bengt Larsson från Råå deltog som enda Folkbåt i Ven Runt, han vann dessutom Nattkappseglingen som är RHSS säsong avslutning.

Just denna sommaren har nog inte varit den allra mest kappseglingsaktiva för en del av oss. Däremot har det semesterseglat med båtarna längs de svenska och danska kusterna.

Nu laddar vi alla inför nästa år som blir mycket spännande med bla SM på Råå den 4-8 Juli. Förberedelserna är i full gång enl. rapport från RHSS.

Årsmötet

Nästa händelse på Folkbåtsfronten, här nere, är årsmötet. I skrivande stund är tidpunkten inte fastställd; men håll utkik i brev-

lådan, för årsmöteskallelsen kan dimpa ner vilken dag som helst.

I samband med årsmötet kommer förra årets succe med priset för "Insats för Folkbåtens främjande" att återupprepas. I korthet innebär det att Du som medlem nominerar person/personer som på något sätt utmärkt sig genom engagemang för Folkbåten, t. ex en tapper seglats, en hjältemodig renoivering, eller ett trevligt arrangemang. Utförligare beskrivning finns i Folkbåtsnytt nr 3 2005, och har Du mot förmodan inte sparat numret, så kommer reglerna att upprepas i samband med årsmöteskallelsen.

Förslag till nomineringar skickas till Gunnar Lindqvist via email:

gunnar.lindqvist@tetrapak.com eller via post:

Karl Smeds Gränd 2
239 35 SKANÖR

GUNNAR LINDQVIST
Skånes Folkbåtsflottilj

En semesterbild från Ungskär i Blekinges Östra Skärgård, föreställande besättningen på SWE 1336. Kerstin med Saba och Agnes, två Rhodesian Ritchbackvalpar, samt Gossen som är en Shiz tzu hane. (Skepparen håller kameran och saknas på bilden). Att segla med hundar i gick alldeles utmärkt i Folkbåtens djupa sittbrunn. Folkbåten, till skillnad från andra båtar, håller sig ju flytande utan självlänsande sittbrunn. Att valparna krävde tidiga morgnar för att utträtta behov, ledde till utläggning från hamn då man annars normalt sett vaknar under semestertid. Det blev några fantastiska seglarveckor denna otroligt fina sommar 2006, med nya och gamla smultronställen att besöka. Vi skåningar är inte bortskämda med skärgård precis, men njuter desto mer då vi upplever den.

GUNNAR LINDQVIST
SWE 1336 Ellinor

Classic Folkbåt

JO-JO:

Renoveringen av Folkbåt nr 2, Jo-Jo fortskrider i till synes sakta mak. Båten har nu fått en ny botten och dags för bottenstockar och spant. Det är värst vilken tid det tar att passa in en plankbit i botten på en båt. Sju nya bottenstockar är nu dock på plats – tidsödande men kul. Hur få till hålen för kölbultarna med den nödvändiga millimeterpassningen? Att stå och borra efteråt och försöka träffa hålen i järnkölen kan man ju glömma. Jag löste problemet genom att malla upp bottenstocken runt hålet som jag då hade ett 20 mm axelstål i. Jag gjorde sedan allt i omvänd ordning, d v s byggde upp bottenstocken efter hålet i stället för hålet efter bottenstocken. Kölbultshålen borrades alltså i varje träbit som sedan skulle bli en bottenstock varefter sidorna hyvlades efter hålen. På så sätt hamnade hålen perfekt rakt och i mitten på bottenstockarna. Den aktersta kölbulten t ex är 80 cm lång – ingen vanlig borrar rakt i en tjurig ekbit så långt.

Sen kom det verkligen spännande – basa spant. 13 spant skulle bytas helt och hållet. Av grannen fick

jag en gammal vedeldad tvättgryta, s k pannmur, och på den spikade jag ihop en basningstrumma av några plankor. I med 4 hinkar vatten och fyr i pannan. Skarndäcken var borttagna, och vi använde de gamla spanten i båten som fixturer. Efter en timme i bastrumman snabbt in i båthallen – ner med det varma spantet till Erik båtbyggare, och upp på stegen och in i båten. Spantet trycktes ner ovanpå det gamla spantet och fixerades med klossar i kölsvinet, och snörstumpar och små tvingar resten av vägen till det gamla spantet. Allt måste gå på ca 1 minut. Nedersta halvmeteren på spantet uppsågat i två delar för att klara böjen ner i kölsvinet bättre. Om allt fungerar får sedan spanten sitta några dagar och vänja sig, tas loss, gamla spantet plockas bort, och nya spantet nitas fast.

Sista spantet blev en rysare. I hastigheten langade jag ner fel ände varför det hela inte gick att få på plats innan det var för sent. I med nytt ämne i bastrumman och nytt försök efter en timme. Denna gång knäcktes spantet. Tredje gången gilt. Efter en timmes kokning togs ett sotigt spant ut som

var helt oböjligt – grytan hade kokat torrt. Ja renoverarlivet har sina prövningar, men vi var ändå nöjda med den dan. 5 spant från förra basningen fastnitade, och 7 nya spant basade. Va många nitar det är i en träfolka. Över 2000!

Igår skruvade jag fast järnkölen. Spännande – hålen stämde tillräckligt bra för att någorlunda lätt få ner alla kölbultar – hurra.. En M 20 bult ger sig ju inte – allt måste passa på millimetern. Och alla bultar och muttrar måste på innan epoxyn som man dränker in kölbultarna med härdar. Spännande det här med båtbyggeri. Båtbyggeri är annars ibland mycket mätande och lite snickeri. På båtbyggarkursen på Stensund i somras t ex använde vi en hel dag för att mäta upp kölbultshålen i kölplankan och tillverka en borrhålsfixtur med rätt vinkel. Därefter borrade vi hålen på en kvart.

Keep renovating.
ANDERS OLSEN

PS. Vet Du någon som har en hyfsat snygg bomullsfock? Ring mig, 08/51230323. DS

TRÄBÅTSÄGARENS HÖST-KOMIHÅG

Töm kölsvinet helt på vatten direkt efter upptagningen och torka helt torrt. Ställ en burk under pumpslangen som tar eventuellt returdropp från pumpen. Luta upp durkarna så att det blir ventilation i kölsvinet. Oj vá kölplankan blev glå.

Täck båten så snart som möjligt efter upptagningen. Luftig täckning, och alla luckor öppna i båten. Ja det här var ju det vikti-

Ett stort behov av tips och idéer fanns tydligen bland medlemmarna, eftersom vi nu har sålt 130 exemplar sedan pärmen introducerades i början på juni.

Vi samlade ihop och sammanställde ett antal artiklar om underhåll och reparationer av träfolkbåtar. Ett måste för alla nyblivna folkbåtsägare, men också en användbar dokumentsamling för gamla erfarna folkbåtsrävar. Hur man fixar sitt slitna däck och vad man skall göra åt dåliga röstjärn är bara några av de cirka 20 artiklarna. Med tiden hoppas vi att det skall bli många fler genom att fånga upp goda idéer och genomförda projekt hos medlemmarna.

Du som inte redan har beställt, kan nu få ditt exemplar för omgående leverans genom att sätta in kronor 150:- på plugirokonto 4375845-7, Svenska Folkbåtsförbundet. Priset är självkostnad för framställningen och inkluderar porto. Du kan använda det bifogade inbetalningskortet. Ange "Tips och idéer" på inbetalningen och glöm inte namn och adress.

V Ä S T K U S T E N

När vi seglade SM 2006.

I början på sommaren förberedde jag mig någonstans långt bak i huvudet för att skriva lite om SM. Ibland är det bra att vara ute i god tid. Hade redan börjat tänka på rubriker som **Hur 28 folkbåtar försvann utom synhåll** och **Hur man driver bakåt när alla andra seglar framåt**. Eller i värsta fall **När hustrun tog bussen hem från Marstrand (och bytte lås på dörren)**. Det var alltså med väldigt låga förväntningar vi passerade startlinjen vid första starten. Direkt efter SM var jag överlycklig, vi hade seglat jämnt med flera båtar.

Vi hade till och med kommit före flera besättningar! Tidigare i år kunde vi inte läsa segelsiffrorna på samma båtar efter bara en kryss och en läns...

Första seglingen var en s.k. tune up, (=övningssegling för seglare och arrangörer?) Jag fick tillfälle

att följa med som gäst på en annan båt (jag tycker det är stor skillnad på gäst och gast). Vi seglade mest ut för att fotografera folkbåtar men starten var uppskjuten så vi hann ganska precis till förberedelse signalen. Klart vi skulle vara med! Det blev några omstarter innan starten satt som den skulle. Svaga vindar och stekande sol – det kräver en uthållig besättning. Första intrycket var att alla besättningar och båtar såg både starka och snygga ut.

Efterföljande diskussioner om hur banan skulle seglas kändes lite trist men det löste sig också.

Andra dagen var 3 seglingar planerade, samma svaga vindar och stekande sol. Nu skulle vi alltså segla själva, vi som inte kappseglat tillsammans sedan 1993. Lätt nervösa närmar vi oss startlinjen och till slut hade även vi lyckats passera den. Något som man inte ska

underskatta är första rundningen, i lätt vind blir strömmen klart besvärande! En och annan båt fick lite bekymmer här. Segling ett och två var fantastiskt roliga den här dagen, underbart väder och "gött att leva"! Resultaten var över vår förväntan. Under segling tre började den redan svaga vinden avta mer och seglingen fick till slut avbrytas. Trötta men glada vänder vi mot Marstrand. Samling vid GKSS baren efter ett härligt och välbehövligt bad i havet. Sällan har ölen smakat så bra. Vi avslutar kvällen på en av Marstrands restauranger. Mätta och nöjda kryper vi till kojs i båten. (Vi sov i båten hela SM).

Dag tre blåser det en frisk vind men solen värmer. Det blir lite mer tryck i grejerna när det blåser, efter att ha provgippat några gånger funkar det. Märker ganska snart att höjd och fart på kryss inte alls är i nivå med övriga fältet. Vi hade

i alla fall tur med vädret, det blev fyra härliga seglingar ändå. (En extra för att ta igen den som blev avblåst dan innan.)

Tillbaka på bryggan får vi höra att det varit en kollision på banan där en båt fick masten förstörd. Vi ser oss omkring och ser en folkbåt där fiolen och förstaget sitter miss-tänkt lågt.

Hela mastbeslaget har glidigt ner och den genomgående bulten har delat masten. Ser inte ut som nåt man lagar med tejp! Efter ett härligt bad i havet tar hustrun tar bilen hem för att pusta ut, men lovar att komma tillbaka imorgon. Kvällen avslutas med folkbåtsfest på Säsen.

Dag fyra, svaga vindar och solsken. Här kommer den stora vändningen, hustrun börjar räkna hur många båtar vi har framför oss istället för bakom! Nu ligger vi precis mitt i fältet. Rundningarna kräver mer koncentration när det är båtar överallt, här har vi en hel del kvar att lära. Sista seglingen faller vi igenom... hamnar långt bak efter första kryssen. Tar ikapp lite på länsen. Seglar på en båt i rundningen (bara en lätt "touch", men än en gång mina ursäkter till besättningen på 1266, det var helt och hållet mitt fel) seglar ut åt sidan och snurrar frivarv.

Nu ligger vi helt sist, men på sista varvet kommer vi ikapp igen. Nöjda med det seglar vi in till Marstrand igen. Seglingarna samlas vid GKSS baren, vi ansluter efter ett långt bad. Försiktigt närmar vi oss resultatlistan (konstigt nog kändes det inte så viktigt). Sista seglingen blev vi diskade för att vi var på fel sida startlinjen – men vad gör det en solig sommardag. Det har ju varit fyra fantastiska dagar med segling ändå! När vi läst färdigt pratar vi en stund med alla glada seglare innan det är dags att segla tillbaka till Långedrag och packa för semester med familjen. Ett stort tack till alla funktionärer, hitresta folkbåtsseglare och alla andra som engagerat sig, utan Er hade det inte blivit något SM.

Seglarhälsningar PER BÖRJESSON,
Folkbåt 771, Pladask

Vägen till SM 2006!

Vad gör jag egentligen här och hur kom jag hit? Så gick tankarna när jag skulle sova natten innan SM.

Jag minns precis när jag bestämde mig, det var när jag var med som gäst hos paret Björfjäll i 1299 på en tisdags segling våren 2004. Jag skriver gäst eftersom jag aldrig lyckades vänja mig vid att de har skoten i kors på rufftaget vilket ledde till en del misstag när jag skulle skota eller släppa skotet. Hursomhelst, Kerstin berättade att det var dags för SM på Marstrand 2006, helt spontant bestämde jag mig för att skaffa egen folkbåt igen och vara med då. Jag kom ju ihåg hur kul det var på SM 1992. Tänk om vi skulle segla SM tillsammans, jag och hustrun, precis som vi gjorde 92 innan vi gifte oss. Det verkade ju riktigt roligt. Att hitta rätt folkbåt blev ganska enkelt, jag hade ju två olika träfolkor tidigare så jag visste vad jag ville ha. I slutet av sommaren hittade jag ett fint Williamsbygge, nr 771. Under vintern fick jag köpt ett begagnat segelställ och på våren skruvade jag fast nya skotskenor till focken och en skotbalk för storen.

Redo för tisdags seglingar 2005 alltså. Tyvärr blev just tisdagar veckans mest upptagna dag med fotbollsträning, trumpetspelning och andra aktiviteter för barnen. Känns det igen av någon? Att segla tisdagar med hustrun var alltså helt uteslutet. Några tisdagar blev det ändå, nästan hälften faktiskt, tillsammans med Lars som hade sin folkbåt på land för större reparationer. Jag tycker nog att vi försökte så gott vi kunde men vi var definitivt långsammare än övriga folkbåtar, någon gång lyckades vi komma näst sist, det var stort. Nu är det ju så när man kappseglar folkbåt att de flesta

är rätt duktiga och har kappseglat över 10 år med sina båtar. Det gör mig alltså ingenting när jag kommer sist men jag blir lite störd när jag ligger väldigt långt efter. Men det var länge sen jag kappseglade så det ger sig nog tänkte jag.

Våren 2006 blir rätt intensiv eftersom jag bestämde mig för att ta bort duken på däck, byta ett hörn av akterspegeln och en bit av det översta bordet. En 15 år gammal lagning som jag inte orkade titta på längre, men jag insåg att det inte blivit värre på de 15 åren eftersom man stoppat orsaken – läckage uppifrån. Bara två tisdagar hinns med, dessvärre gick det sämre än året innan. Nu börjar jag tveka, ska jag verkligen upp till Marstrand? Jag skickar ut ett rop på hjälp till de andra tisdags seglarna via email och får svar från Pelle Fälth. Vi sticker ut en eftermiddag och jag får lite tips. Slacka storfallet, sätt bättre markeringar på skoten, försök flytta fram vikten, försök hålla farten, det är klart du ska till SM. Jag åker direkt hem, anmäler mig och betalar startavgiften. Veckan före SM ska jag segla en tur med hustrun och barnen, här kommer årets seglingsupplevelse: Sonen Jonathan 9år kryssar själv ut ur hamnen (jag hjälper till med fockskotet), definitivt större än att komma näst sist en tisdag! Efter en stund ankrar vi upp för att bada och jag snorklar länge med storebror Oscar i det varma vattnet. Nu är det dags att åka till Marstrand, vi har redan bestämt oss för att skippa tune up seglingen för att minska belastningen på barnvaken, jag kör upp båten för motor på morgonen och hustrun kommer efter med bilen dagen efter. På morgonen kastar vi loss och glider sakta genom sundet, nu är det alltså dags, på väg ut till starten kommer jag ihåg Pelles tips.

Slacka fallet – klart!

Tejpa skoten - visst ja, fram med tejp, sådär ungefär - klart!

Fram med vikten – inga problem, sovsäckar, kläder, ankare, allt i fören - klart!

Nu håller vi farten!

Seglarhälsningar PER BÖRJESSON,
Folkbåt 771, Pladask

Resultat SM Folkbåt – Marstrand 2006

Nat	No	Helm	Club	R1	R2	R3	R4	R5	R6	R7	R8	R9	Tot	
1	DEN	641	Kim Fogde	Kastrup SK	1	1	1	2	1	1	4 (30 DSQ)	4	15	
2	SWE	1289	Anders Olsen	VSS	15	10	2	1	7	2 (30 OCS)	2	1	40	
3	SWE	1346	Lasse Köhler	KÅBS	5	7	12	3	8	(22)	7	1	46	
4	SWE	1303	Bengt Jarfelt	ViSS	(21)	2	3	4	3	12	6	11	13	54
5	SWE	1323	L-G Lindberg	V SS	4	8	5	9	6	10	10	3	(30 DSQ)	55
6	DEN	972	Johnny Jörgensen	Sundby SF	12	23	8	7	2	5 (30 OCS)	6	5	68	
7	DEN	729	John Wulf	JSK	8	12	7	10	10	14 (30 OCS)	9	2	72	
8	SWE	1311	Johan Rasin	VSS	2	5	(22)	16	11	21	3	10	6	74
9	SWE	1314	Mats Hansson	LDSS	3	(19)	10	5	5	18	19	4	11	75
10	DEN	873	Helmut Schwartz	Kolding	9	14	(19)	12	4	7	17	7	7	77
11	SWE	1371	Thomas Sandberg	KSSS	7	4	9	11	9	6	9 (30 DSQ)	30 DSQ	85	
12	SWE	1359	Pelle Fälth	GKSS	19	(25)	13	18	16	3	1	5	12	87
13	SWE	1254	Ulf Bengtsson	Halmstad SS	6	11	4	17	14	16	16	17	(30 DNF)	101
14	SWE	1299	Pär Björfjäll	LDSS	10	13	18	14	19	(20)	2	16	14	106
15	SWE	1266	Danielsson/Sjökvist	Figeholms BK	(25)	3	16	13	17	25	5	12	16	107
16	SWE	1354	Arne Olsson	VSS	16	17	(25)	25	12	11	18	8	8	115
17	USA	105	Eric Kaiser	Bayview BC	24	6	15	26	20	4 (30 OCS)	18	10	123	
18	SWE	1290	Hans Torlén	KSSS	18	9	(24)	19	18	15	14	15	15	123
19	GER	308	Andreas Christiansen	FSC/NRV	11	16	14	8	13	9 (30 OCS)	30 DNS	30 DNS	131	
20	SWE	1364	Leif Ahlquist	VSS	27	26	6 (30 DNF)	30 DNS	8	20	13	9	139	
21	SWE	1272	Jan Lybeck	GKSS	22	15	20	(23)	22	19	8	19	18	143
22	SWE	1335	Kjell Johansson	Långedrag SS	14	22	11	20	15	13 (30 OCS)	30 DSQ	30 DSQ	155	
23	SWE	830	Peter Aebeloe	LSS	23	21	23	15	21	26	12	22	(30 DSQ)	163
24	SWE	1361	Michael Kjellberg	MSS	17	24	17	24 (30 DSQ)	17	11	30 DSQ	30 DSQ	170	
25	SWE	771	Per Börjesson	KKKK	20	20	28	22	26	27	13	14	(30 DSQ)	170
26	SWE	1362	Lars Wrammer	GKSS	26	18	26	(27)	24	24	15	21	17	171
27	SWE	1282	Håkan Nordmark	Långedrag SS	13 (30 DNF)	21	6	30 DSQ	30 DNS	30 DNS	DNC	30 DNF	190	
28	SWE	100	Curt Gelin	VSS	28	28	27	21	23	23	21	20	(30 DSQ)	191
29	SWE	1143	Christer Parknäs	MSS	29	27	29	28	25	28	22	(30 DSQ)	30 DSQ	218

SM kuriosa

Folkbåtsresultat sedan starten – gå in på:
http://sv.wikipedia.org/wiki/SM_i_folkbåt

Efterlysning

Jag efterlyser en bra bild på en seglande folkbåt.

Bilden skall användas som omslagsbild till en bok som jag skall ge ut.

Du får skicka hur många bilder du vill, men endast en kommer att bli antagen, under förutsättning att den är rätt.

Eftersom boken är av individuell karaktär kommer ersättningen för bilden att utgöras av att alla familjemedlemmar får var sin bok, men minst fyra stycken á ca 600:-, dedikerad till den det berör.

Bilderna kan antingen mailas till curtwik@adamomail.se eller postas till

Curt-L. Wiklund, Segerstadsvägen 127, 352 63 VÄXJÖ. Glöm inte att uppgive namn, adress, telefonnummer och gärna segelnummer!!

Med hopp om många sköna bidrag. Segla väl, hälsar

Curt-L. Wiklund

FS-1190, Vackra Anna, numera skvalpandes i Helgasjön.

KAPPSEGLING

Kappseglingssäsongen året 2006 kan nu läggas till handlingarna. Många fina seglingar blev det på grund av det fina vädret – sol och bra vind – vad kan man mer begära! Höjdpunkten, trots allt, blev det internationella svenska mästerskapet i Marstrand. Stort tack till GKSS, för ett väl genomfört arrangemang! Svenskarna gjorde tappert motstånd, men kunde inte hindra Kim Fogde, Kastrups Sejk-klub, med besättning att ta hem titeln. Se hela resultatlistan här intill.

2007 blir ännu mer späckat och man skulle kunna ägna hela sommaren åt folkbåtssegling! Då det är en hel del arrangemang kring landskampen i Finland och uttagningen till San Francisco cup, vore jag tacksam om Du hörde av Dig i god tid till mig, om Du är intresserad av något av de två evenemangen!

Årsmötet i Marstrand klubbade att det Svenska Folkbåtsförbundet skulle puffa för ett Folkbåts-VM. Svante Svensson och undertecknad har fått uppdraget att sammanställa tillgänglig information och adressera kollegerna i de andra länderna. Vi återkommer i detta ärende.

Under SM i Marsstrand hade jag nöjet att gasta en tillrest Amerikan, Eric Kaiser, på min egen båt, som blev "Mermaid" för en vecka. Eric har en egen "blogg" där han skriver om sina äventyr i Sverige och under Guldpokalen i Danmark. Ganska rolig läsning:

<http://allkindsofjunk.blogspot.com/>

Hör gärna av Dig om Du har några synpunkter eller frågor rörande tävlingsverksamheten.

*Seglarhälsningar,
DONALD
F-SWE-1358 "Sjöjungfrun"*

En uppdaterad tävlingskalender finner Du på:

<http://www.folkbat.se/regattor/>

TÄVLINGSKALENDER

Int. SM i Råå (Helsingborg) 2007-07-04--08

Råå-Helsingborgs SS har aviserat att de kommer att arrangera 2007 års internationella SM. Detta blir ett samarrangemang med IF-båtarna. Nu är vi tillbaka till den klassiska v27. Mer detaljer på hemsidan framöver:

<http://www.rhss.m.se/>

Hangöregattan, Landskamp och öppna finska mästerskapen 2007-07-05—11

Några ord från Patrick Zilliacus i Finland om sommarens stora Finlandsfest: vi är på gång med preliminära planer för landskampen 2007 och det ser ut att ordna sig med Hangö, dock norra sidan av udden och med Hangö Udde segelsällskap som arrangör som det ser ut nu. Det skulle i så fall bli regatta, landskamp och FM i ett långt och härligt högsommarkör börjande torsdagen den 5 och slutande onsdagen den 11 juli (regatta 5-7, landskamp 8 och FM 9-11.7!)

Man måste, naturligtvis, inte ta hela paketet, men för landskampen behöver vi veta hur många vi blir. Hör av Dig till undertecknad om Du är intresserad.

Guldpokal i Svendborg, Fyn
Svendborg ligger på södra Fyn i Danmark. Datum är inte klart, men håll ögonen på Svendborg Sunds Sejklubs hemsida:

<http://www.sss.dk/sss/>

Sessan Cup i Jegerspris (Danmark) 2007

Sessan Cup ser ut att återuppstå – trevligt – återkommer med detaljer.

San Francisco Cup 2007-09-16--22

Här kommer också en hälsning från sommarens amerikan i Marstrand, Eric Kaiser: Mark your calendars... Sept 16th-22nd for the '07 SF Cup!

Här får vi återkomma med uttagningsförfarande – de svenska representanterna tas ut av folkbåtsförbundet. Om Du är intresserad, så hör av Dig till undertecknad!

Normalt gäller följande:

- 1) Dokumenterad kappseglingserfarenhet i folkbåt
- 2) Ej varit i San Francisco och seglat folkbåt förut
- 3) Placering på senaste Svenska mästerskapet

Konceptet är enkelt – man tar med egna segel och får sig en båt tilldelad, genom lottning, av hyfsad kvalitet! Anmälningstiden går ut i februari/mars 2007, så här är det relativt bråttom att komma till skott.

Sommaräventyr

UTDRAG UR LOGGBOKEN

Måndag

Medvind ut ur hemmahamnen. Sonen Gabriel och hans kompis Viktor njöt med mig att äntligen vara på väg. Ut på äventyr!

Kryss förbi Dalarö. Säger vad man vill om kryss, men det blir genast mer intressant. Vindvridningar, väjningsregler, navigation nära uddar och grund.

Mysingen förbi Älvsnabbens monument och in i den lilla arkipelagen NO Nynäshamn.

Nynäshamns gästhamn. Alltid spännande att ge sig in för segel och leta plats i en överfull hamn. Oroliga blickar, när vi seglar in i en återvändsgränd, byts mot fascination när folket ser folkans vändradie. Sedan börjar de peka åt ett gemensamt håll på andra sidan bryggan. Finns det en plats där manne? Jodå!

Biff och starköl på krogen.

God natt.

Tisdag

Backade ur y-bommarna

Morgonbris förbi Herrhamra, skönt samtal mellan far och son, medan Viktor sov.

Vindkantring och frisk vind förbi Persbådan

Ravioli i Sävsundet

Genvägarna genom skärgården NV Oxelösund

Kryss över Bråviken, smul sjö Arkösund, sista platsen igen. Nu i Norrköping SS gästhamn. Men kommer man sent så gör man!

Trevligt samtal med Becker 27 ägare. "Är alla så entusiastiska inför den där lilla båten", utbrast han precis före sjörapporten "Vadå", frågade jag. Han påstod sig då ha mött en trevlig man i Västervik som pratat sig varm för folkbåten. Någon som håll på med folkbåtsrenovering i Roslagen".

Onsdag

Morgonjogg och dusch
Nybakat bröd

Kryss genom St Anna. På Hafjärden passerade vi väst om Röda kuggen. Ett otroligt vacker skär med gnejs och granit i en härlig oreda,

Genade här och där, passerade Yttre Spyskär med sex olika arter av fåglar. Fem vanliga och en lite mer ovanlig. Havsörnen seglade högt över oss, sedan lägre och därefter full attack med klorna framme. En tordmule utgjorde visst middagen idag.

Torrö blev natthamnen efter en skön segling i öppna vatten.

Kvällspromenad med grabbarna på klipporna i skymningen. "Hur hög är Häradsskär?", frågade Gabriel. "43 meter", svarade jag tveksamt. "Snarare 36", sa Gabriel senare med sjökortet i hand.

Torsdag

Bonnkryss i smala leden i Gryts skärgård. Här och där slog vi först när vi såg botten. Grabbarna tyckte att det var onödigt nära. Jag påminde dem om att vi seglar folkbåt.

Vi föll av vid bränningen norr om Aleskär i höjd med Storkläppen och forsade vidare mot Lofthammar. I höjd med den inre leden till Västervik mötte vi en stor havskryssare som kom nära. "Vilken snygg båt. Är det en folkbåt?", ropade han genom vinden. Rodnande tackade vi och bockade. Väl inne på Vivassen förtöjde vi för att delta i festligheter under några dagar. Grabbarna mönstrade av efter vattenskidor och höga hopp från klippor under fredagen.

Söndag

Förberedelser för ensamsegling. Mat stuvades nära rodret, kisshinken likaså, ankaret, tampar, sjökorten i ordning och så iväg.

Kryss ut på E 4:an och sedan slör norrut.

I fiskehamnen Flatvarp, på Stora Askö, mönstrar Magnus på för att få njuta av folkbåtssegling. Vad gör man inte för en vän!

Fin gång norrut förbi Kejsaren (grundet med den gröna prickken krönt med en gyllene krona).

Förtöjde i Arkösund igen.

Osedvanligt mycket mygg denna kväll och natt"

Måndag

Magnus mönstrade av.

Gled ur hamnen i nordlig 1 m/s.

Sjöbrisen kom på sydsidan av Bråviken.

Underbar segling förbi Oxelösund och i skärgården NO om.

Nära landkänning i ett trångt sund när jag var lite ivrig att sätta upp spirstången. Det kom en körare och båten lovade snabbt. Väl tillbaka i sittbrunnen la jag om rodret i grevens tid"

Måsen Mozart sällskapade mig ett långt stycke på Gupafjärden, strax efter Sävsundet. Han gjorde sina konster. Precis som måsen Jonathan Livingston Seagull i Richard Bach's berättelse flög han vackert med roll, planflykt, branta stigningar och dykningar. Jag matade Mozart med små bitar av morot som jag slängde i havet.

Träbådan passerades och jag sikade Öja. Strax dök Landsorts fyr upp i fjärran. Precis norr om Trädgårdsskär mötte jag en X 371 för motor. Båten ståtade med blankt, högt, blått skrov med de sedvanliga "stripsen" i vit kulör. Skepparen, en borsvalp i 40-årsåldern, tittade noga på vad han mötte. Strax före tvärs hoppade han till och satte sig 90 grader mot folkan och utbrast: "Folkboats forever!" "Yeah", svarade jag och blicken föll sedan på dekalen under ruffluckan med samma innebörd.

Åskväder i lä. Ett scenario på första parkett. Endast små regndroppar nådde mig, väl i hamn.

Ankaruddens restaurant Sjöbodarna Torö, med sin lilla slogan: Nära havet vill du bo. Nära havet kan du få bord. Samtal med Ornö. Regnoväddret med blix och dun, garnerat med hagel hade fyllt swimmingpoolen till bredden. Jag

tackade min lyckliga stjärna.

Resplanen för återstoden av seglatsen spikades. Tisdag kväll hos Kia och Hasse på Utö. Onsdagskvällen hos Lasse och Niklas på Ornö, och så torsdagen på Angö, norr om Möja.

Tisdag

Morgonpromenad med tvagning i sikte

Fårhagen vid kvarnen dök upp och jag sökte upp det branta berget mot den inre viken

Simmade över sundet, vilade alena i morgonsolen

Dök i som en valross. Kändes i bröstet när jag plumsade i. Simmade på.

Mitt i sundet hördes ett ljud snett bakom mig. Jag var inte ensam.

En präktig gråsälshanne låg och spanade in mig. Var det en valross han hörde, eller något att para sig med? Hann knappt smälta faktumet att ha en 140-kilos säl 25 meter ifrån mig i vattnet, när jag upptäckte ännu en kompis mellan sälen och mig. Kön obestämt, men bara fem meter ifrån mig simmade en orm. Spännande så där 100 meter från land. Jag slappnade av när jag såg den gula fläcken bakom huvudet och den bitvis gröna nyansen på ormens hals. En exotisk hasselnok minsann. Under simtagan mot land funderade jag på huruvida sälar brukar vilja ha närkontakt med människor. Bestämde mig för – att det hade jag aldrig hört talas om. Men skönt var det att kliva i land och lufttorka mig under klättringen uppför berget.

Svag vind, gled ut genom arkipelagen. Storslaget, vackert, svårslaget.

Sjöbrisen tog vid.

Åskan närmade sig, närmaste hamn var Kyrkviken på Utö – min planerade natthamn. Men skulle jag hinna? Snart var regnet över mig. Det vräkte ned och tiden mellan blix och dunder blev allt kortare. Sedan hände det snabbt. BlixtPang om babord i vattnet och sedan BlixtBang om styrbord på Mynäs udde. Rakt ned i en tall som började brinna i ösregnet.

Vinden mojnade och jag drog snabbt igång Mr Honda. De två hästarna vrålade när den korta riggen desperat sökte fäste för propellern. När aktervägen väl började bildas gick det som vanligt allt bättre.

Väl i hamn, förtöjd på Hasse och Kias plats, beslog jag seglen och hann precis ned i ruffen när störstflöden uppifrån tog ny fart. Det kändes om om åskan gick varv efter varv runt den arma folkbåten.

Dyblöt vandrade jag upp till Kia och Hasses hus. Kände att jag behövde springa av mig dagens spännande äventyr. Det blev en runda ut på skjutfältet – varför har alltid militären så vackra ägor?

Sedan en god middag i huset och kvällste med vännerna i sittbrunnen.

God natt.

Onsdag

Frukost

Hasse följe med på en tur i stil-tjen. Gled så nära Näsudden att vi kunde ta på den. Badade och passade på att tvätta vattenlinjen. Vinden kom från NV och vi seglade ut på Mysingen. Hasse kom just från en tung charterbåt i Kroatiska vatten. Han fann folkbåten vara en formidabel snabbseglare. ”Ja, som en jolle accelererar den och svarar på rodret”, sa han med ett enda soligt leende över ansiktet. Jag lät honom hållas. Sedan passerade vi genom Långbärings sund för att släppa av honom vid Krokarna. Länge stod Hasse kvar på udden och såg folkbåten glida iväg. Han nynnade säkert ”Folkboats forever”, stilla för sig själv!

Kom ut i kampen mellan nordvästan och sjöbrisen. Stilleståndet vibrerade tills sjöbrisen vann och jag gled vidare mot Vargvik på Ornö. Pålandsvind. Tog ned seglen i lä av en ö och gled långsamt ned mot det två bikinidamerna på bryggan. Den ena tog hjälpsamt förtampen och la om en pällare när jag förtöjde långsides.

Trevlig middag och kväll iland. Stilla samtal i sittbrunnen med Lasse innan kojningen.

Torsdag

Frukost med Lasse och Niklas stora sällskap. Skönt att få dra sig ned till sjön och segla ut på vidare färd norrut. Hade seglat/drivit i en halvtimme, när en Buster närmade sig bakifrån. Lasse och Niklas överraskade med nyfångad flundra direkt ur det egna nätet. Kölsvinet blev en utmärkt sump för dessa godbitar. Jag såg framför mig hur jag sitter på Angö och röker fisken med en öl i hand.

Härlig gång på Kanholmsfjärden när sjöbrisen väl tagit sig. 36 sjömil senare tog jag ned seglen och drev långsamt mot angöbryggan med intensiv pålandsvind. När båten manövrerats i läge, långsides, mitt på bryggan, låg den också helt still. Jag njöt av det faktum att man växer ihop med sin båt efter en tid tillsammans. Att vara ett med det man gör, det är att leva fullt ut!

Väl på plats ringde mobilen ilsket. Kris i land, måste dit. Svor tyst för mig själv. Där gick den stillheten

Så här långt hade jag varit en föredömlig ensamseglare. Flytväst på i alla lägen utom i kojnen. Men nu skulle här badas. Plums i och naken direkt upp på bryggan för att hissa seglen. Det blåste 6-7 meter rakt på. Båten låg väl fendrad vid bryggan. Storen hårt spänd och kickad rörde sig, som ett kataransegel, lite stelt över bryggan. Focken flaxade förstås på. La rorkulten rätt. Bort med tamparna. Ett fast tag i bommen och så satte jag fart och tryckte ut båten med all kraft mot vinden. Sprang bryggan ut och hoppade på akterdäcket redo att bräcka med focken. Skota hem storen och focken. Och så ett befriande slag ut ur den grundrika viken.

Klockan var 19 och jag hade 32 sjömil framför mig. De första 12 gick i maxfart. Först halv vind på de stora fjärdarna, sedan bidevind med lite slack i mellanskärgården. Båten kändes som en 40 fotare, stabilt plöjandes genom vattnet. Förtreten över att behöva bryta upp så hastigt förbyttes i välbehaget att segla.

Sedan kryss och svagare vindar tills Mr Honda fick göra tjänst

igen. Hittills hade han druckit 1-2 liter bensin under hela seglatsen. Nu blev det några liter till för att föra oss till hemmahamnen. Väl där morsade vi på nattvakten som konstaterade att vi gjort en lång dagsetapp.

Seglatsens kulinariska höjdpunkt

Trots Celestas medskick av halvstrad lax – kryddad till extatiska fröjder – med matig lyxsallad innehållandes den ena fårosten efter den andra, måste jag höja gösen till skyarna. Ja, den stod med sin eleganta sky över alla läckra konserver ombord genom sin servering med kantareller och spröda grönsaker, färskpotatis al dente och förfärligt god öl.

Den senare tål en liten utveckling, för den var lokal. Den kulinariska höjdpunkten inmundigades således vid Ankarudden. Restaurangen serverar öl från småbryggerier i Nynäshamn med omnejd. Jag började, i all enkelhet, med Sotenäs Stout. En riktigt svart öl som man väl normalt avslutar en måltid med. Gärna tillsammans med choklad eller så. Men efter att blivit hyllad av X-men på det stora vattnet (ja, alltså seglaren av X-båten) och just missat ett riktigt oväder med en hårsån, så var det läge för en riktigt mörk en i väntan på gösen. Normalt kan det fruktas att efterkommande öl blir bleka efter en sådan start. Men icke. Prickle Pils, uppkallad efter en ö i krokarna, var en lager utan hämningar. Den var laddad med extra mycket tjeckisk humle. Distinkt smak, inget för nybörjare!

Gösmåltiden gavs en extra glans under ett mellanspel då Donald på västkusten var i andra luren. Han satt där i Stenungssundstrakten med sitt team för SM i Marstrand och pratade segling, vin och solnedgång på amerikanska. Ty Eric från USA var med. Han skulle sedan styra folkan under de säkerligen välorganiserade GKSS-dagarna.

Gösen ja, den var ypperlig. Jag avslutade måltiden med en glaspinne. Sedan plums i kojen.

PER HÖRBERG

Kurs i folkbåt på Stensund 2006.

Vi var fyra deltagare plus vår kunnige magister Anders Olsen. Under veckan skulle akterstaven bytas och en ny i. Det var ett filande och mätande och mätande igen av alla möjliga och omöjliga vinklar. Fast till allas häpnad fick vi faktiskt dit en ny sista dagen, lite småjusteringar sparade vi dock till nästa årskull sommaren 2007.

Det var en rolig och mycket lärorik vecka på ett härligt ställe. Framförallt lärde jag mig att mista respekten för båten, att våga ge mig på en större reparation. Vilket jag fick nytta av direkt när jag skulle ut på första seglingen i min

folkbåt från 1948. Det uppstod 2 små fontäner vid mastfoten på första kryssen, min första känsla var att segla ut till Vinga och sänka båten och köpa en plastbåt. Men jag hade ju gått kursen, så upp på land igen täta och dra i friska långa skruv längs spuningen och bottenstockarna vid masten och i sjön igen. Och voila inget mer läck, kanske några droppar men så är det ju...

Jag rekommenderar alla en kursvecka, en bra start på semesterperioden

Hälsningar

JOHAN RUNESSON

Från vänster Jan Torstensson, Anders Brattgård, Eva Törnblom, Johan Runesson bakom står Anders Olsen.

Folkbåtsboken i ny upplaga till jul!

En ny upplaga av Folkbåtsboken är nu på väg till bokhandlarna. Boken har tagits fram av Nautiska Förlaget och Bert Höjer och är helt omarbetad med nytt format och en hel del nya bilder.

Boken kommer att finnas i bokhandeln till jul.

Eventuellt kommer boken också att säljas via Folkbåtsförbundet.

Williamsvarvet och Folkbåt nr 868

I Folkbåtsnytt kan man hitta inspiration till lite av varje – jag hittade under förra året två inlägg som jag tyckte var tänkvärda, dels ett under rubriken ”Berätta om folkbåtsvarv”, dels ett rubricerad ”Bli folkbåtsfadder – rädda en träfolka”. Något att fundera vidare på.

Min första Folkbåt köpte jag för drygt 30 år sedan av en familj i Oxelösund – båten hette Smulan och deras lilla dotter grät när dom sålde den. Mycket rörande. Det var en fin båt, nr 339 byggd 1951 på Bröderna Martinssons varv på Orust. Den hade vi i flera år och den spred mycket glädje. Det var väl då jag blev fast för Folkbåten som båttyp – sedan dess har vi haft alla möjliga segelbåtar, och Gud förbjude, även en motorbåt i plast under en period när barnen var alldeles odrägliga ombord, men sedan blev det segelbåtar igen. Och nu sedan 2002 är vi tillbaka till Folkbåten.

Den här gången blev det en Williamsbåt i lärk, det är nåt spe-

ciellt med lärk – mycket vackert. Hon har nummer 868 och levererades 1963 till en köpare i Tranås och började således sin seglats på Sommen. Nu ligger hon på Vikingarnas Segelsällskap i Stockholm (tillsammans med 29 systrar i såväl trä som plast) och låter oss njuta av denna härliga skärgård.

Eftersom Smulan II precis som många andra Williamsbåtar har den mindre sittbrunnen och jag egentligen gärna skulle vilja ha den större bjöd jag hösten 2005 ut henne till försäljning. Det var ganska dött fram till i mars när det plötsligt strömmade in intresseanmälningar. Separationsångesten slog till stenhårt, jag pallade helt enkelt inte med att sälja henne, drog tillbaka min annons och bestämde mig istället för att ”rädda en Folkbåt”, med andra ord behålla henne och fortsätta den renovering en äldre träbåt hela tiden genomgår. Alltså, hon blev kvar i familjen.

Lustigt nog så ringde inte så

långt senare en kollega och råkade i förbigående nämna att han tänkte göra ett kundbesök var då, jo, hos Williamsvarvet i Motala! Dom bygger inga Folkbåtar längre, men varvet finns fortfarande kvar med annan verksamhet. Vad var naturligare än att säga ”jag hänger med” och jag hade naturligtvis i bakhuvudet att det kanske kunde finnas möjlighet att få prata med någon av den äldre generationen William, både om min Folkbåt och om varvet och dess historia. Det visade sig mycket riktigt finnas och här följer i redigerad form mina noteringar från samtalet med Carl-Ivar William i maj 2006.

Karl-Ivars far Karl grundade varvet 1919 och de två sönerna driver varvet idag tillsammans med tredje generationen av söner William. 1963 flyttades varvet från norra stranden väster om Motala till den södra där det fortfarande ligger. Min Folkbåt med nummer 868 är en av de allra sista som byggdes. På viktattesten för kölen

står det noterat ”sista kölen”. Sannolikt har det byggts ytterligare några båtar efter min men med tidigare levererade kölar.

Utöver Folkbåtar har det byggts bland annat Sk 15, Sk 22 och Sk 30 (som nästan uteslutande gick på export) samt kust- och havskryssare. Drygt 40 Folkbåtar hann man bygga innan det helt enkelt blev för dyrt att tillverka dem, ungefär två om året alltså. Det gick inte att överleva på enbart båtar utan man tillverkade även lastbilshytter i trä till Ford, snickerier, butiks- och hotellinredningar samt inte minst längdskidor i björk och hickory, exklusiva saker på 9-11 fot!

Några Folkbåtar i början byggdes i furu men det stora flertalet i lärk. Ivar William hade kontakter och kunde köpa förstklassig lärk på rot från Kronoparken i Motala. Virket sågades man själva och tor-kade. Den var av hög kvalitet men svårarbetad. Det lönade sig inte att malla i förväg, borden ändrade form ganska snabbt. Mallarna tillverkades efter de utslagsritningar i naturlig storlek som togs fram. Det var båtägarens uppgift att från Folkbåtsförbundet inhandla ritningar även om varvet hade sina egna också. Mallningen började mitt i båten och fortskred för- och akteröver sedan köl, moderplanka och stävar i ek monterats.

De elegant bakåtsvepta sidorutorna i ruffen har alltid varit Williamsfolkornas kännetecken. Det har dock byggts Folkbåtar med andra rutor, min närmaste granne på VSS har en Williamsbåt med helt annan form på rutorna – en eftergift åt någon envis kund förstås. Några fler saker man kunde välja mellan var kort eller lång ruff, mast på däck eller genomgående samt om skotpålen skulle ha en stor eller liten ledvagn. Min sittbrunn är av den kortare modellen med sex spantbredder annars är den längre med sju mer ”social”. I varje fall på 50-60 talet var det störst efterfrågan på den längre ruffen. Men är vi inte likadana idag – så mycket inombordsutrymme som möjligt, fast idag handlar det snarare om att det ska vara ståhöjd

på toaletten än att ruffen ska vara några decimeter längre eller kortare. Den rymliga sittbrunnen är för övrigt en av folkornas riktiga tillgångar.

De första båtarna hade ribbdäck täckt av duk men så småningom började man lägga plywooddäck, också de dukade. Rufftaket var duk på ribbor uppbyggt av elegant lamellimrade takbalkar.

Under senvåren har mitt rufftak fått ny beklädnad och i samband med att duken togs bort kunde man läsa ett handskrivet namn, ”Gunnar” skrivet med blyerts på ribborna. Jag kunde förstås inte låta bli att fråga Karl-Ivar om han visste vem Gunnar var och si, det visste han. Båtbyggaren Gunnar Pettersson lever fortfarande, är i 70-årsåldern och bor utanför Motala. Och sannolikt hade han hjälp av Bertil för att bygga min båt. Intressant!

1946 kostade en Folkbåt från Williams 4.800:- och det var en ansevärd summa på den tiden. Båtarna var dyra men vackra, kapp-

seglingsdugliga och höll hög kvalitet. Även om det är en entypsbåt fanns det utrymme för variationer och en fartfaktor kunde enligt Karl-Ivar vara att borden turades på ett speciellt sätt och därmed bidrog till fördelaktigare strömning runt båten. Dessutom höll båtarna förhållandevis låg vikt.

På den tiden det begav sig levererades inte en båt komplett med segel, motor och all utrustning som idag, utan det var en ”ren” båt utan ens segel. Men Williams kunde naturligtvis vara behjälpliga med att förmedla kontakt till duktiga segelmakare. Örtengrens och Syversens var mycket anlitade för detta. Leverans skedde, om inte kunden själv hämtade sin båt, med järnväg som gick ända fram till varvet eller med bil.

Mitt möte med Karl-Ivar William var därmed slut. För en folkbåtsvän och i synnerhet för mig med en Williamsbåt var det en mycket givande eftermiddag.

ANDERS ALHEDEN

Folbåtsseglingens själ

Vad får en människa i sin bästa ålder att sätta sig i en folkbåt? Och inte bara sätta sig, utan även rusta den, drömma om den och kanske framför allt – prata om den? Och vad är det som får storfräsaren i femtiofotaren att säga – ”Egentligen skulle man segla folkbåt” – ?

Ja, och vad får dig att segla folkbåt och dessutom läsa Folkbåtsnytt så här på höstkanten?

Vi söker nu dig som vill bjuda på ditt högst personliga perspektiv i detta angelägna ämne – ju mer personligt, desto bättre!

Skriv till mig på per@navigatordialog.se så börjar vi dialogen. Kanske, om du samtycker, blir det en artikel.

Skriv så seglar vi!

Per Hörberg

Johan och Maja gillar Affe

Två unga folkbåtsseglare, passionerade båtbyggare, med båten i Gamleby. Den ene vill ha båten för att bygga och renovera den. Den andra vill också ha den för att pyssla, men även för att segla den så som bara en folkbåt kan seglas.

Johans svar på frågan "Varför just en folkbåt?", blev enkelt:

"Har alltid velat ha en när jag 'blivit stor'", säger han och försvann bort i tankarna till den vita skapelsen som just då låg i Oxelösund. "Det har funnits en längtan länge. När så Maja delade den och vi, utan att ha berättat det till andra, blev tillfrågade att köpa henne – ja, då var det bara att slå till!", fortsatte han.

Vi stod under samtalet på fördäcket på skonaren Linnea från Gamleby och har just beslagit stagfocken. (En skonare kan ha fyra focor som heter, från förmasten och framåt: stagfock, förstäng, klyvare och jagare.) Det hade varit en lugn dag på havet och vi närmade oss Loftahammar för att lägga till vid bryggan i Källvik.

"Den förra ägaren köpte en riktig segelbåt utan att egentligen reflektera över att det var en folkbåt", berättade Johan. "Dukade om däcket gjorde hon. Precis när det var klart tappade hon balansen och var på väg att falla ned på marken. Men rådigt högg hon kniven i däcket och höll sig kvar. Som Tarzan ungefär. Sedan kravlade hon sig upp på däck igen och pustade ut", fortsatte Johan. "Minnet från detta äventyr finns kvar i form av märket i duken" sa han sedan med ett litet skratt..

"Drömmen är alltså att ha en folkbåt för att pyssla om den", förtydligar Maja. "Men", säger hon och sneglar på Johan, "jag vill segla mycket också. Har hört rykten om en möjlig eskader till Hangö nästa sommar, med gitarrer och sång på hållarna under kvällarna."

Under augusti fortsätter samtalet mellan seglarna och Folkbåtsnytt's utsände. Maja berättar vidare.

"I början av augusti fick vi ett par dagar ledigt från seglingar på Linnea. Johan och jag passade då på att sticka upp till Oxelösund för att segla ner Affe (egentligen Afrodite) till Gamleby. När vi såg henne ligga där vid bojen i Oxelösunds hamn, så stilla och fridfullt, kändes det nästan som en dröm", säger Maja.

"Eftersom detta var vår enda semester i sommar tänkte vi ta det lugnt", fortsätter hon. "Både segla, bada och äta gott. Det blev fyra dagar totalt. Mestadels på hård kryss. Vilken båt!"

"På P 1 snackades det just då mest om lågtryck över hela Sverige och fördjupade sådana precis över sydostkusten. Ändå seglade

vi i bara sol. Det kändes nästan överkligt. Tidvis såg vi fronter och molntäcken runtom oss, men aldrig just över vår lilla båt", berättar Maja vidare.

"Naturhamnar, krafter och högläsning. Lyckliga stunder i en lycklig båt, efter många slag ute på vattnet. Sista dagen, efter tre dagars slit i motvind, där nästan inte en meter var gratis, kunde vi sträcka ut och låta Affe rusa. Först genom Gudingen och senare genom Gamlebyviken med halvvind och vår egen svallande bogvåg. Vilken Lycka!", avslutar Maja.

DET RYKTAS

att det finna planer på att börja importera nybyggda träfolkbåtar till Nordeuropa från Kina. Skulle kunna bli billigare än nya plastfolkor. En redan såld till Tyskland. Se www.alphaboat.net. Info: hasse.malmsten@malmstenboats.nu.

Inte bara Anders Olsen har byggt en egen sjö där man t.ex. kan segla med den radiostyrda 1-meters Folkbåten. I Fastebo norr Valdemarsvik har Jens Siebolds fixat en sjö på tomten genom att dämna upp bäcken som flyter där. Sjön är ca 100 x 30 m, perfekt för mini-Folkbåten! Jens seglar även runt i F 576 "Friendship" på somrarna.

FÖRBUNDSSTYRELSE

Ordförande:

ANDERS OLSEN
Stolp-Ekeby 11
186 95 Vallentuna
Tel: 08-512 30 323 (hem)
a_olsen@swipnet.se

Vice Ordförande:

SVANTE SVENSSON
Norra vägen 9
302 31 Halmstad
Tel: 035-13 35 14 (hem)
svante.r.svensson@telia.com

Kassör och medlemsregister:

GÖRAN SVENSSON
Heleneborgsgatan 44 tv
117 32 Stockholm
Tel: 08-669 32 82 (hem)
Mobil: 070-592 01 26
goran.svensson@folkbat.se

Sekreterare:

GUNNAR LINDQVIST
Karl Smeds Gränd 2
239 35 Skanör
Tel 040-47 22 52 (hem)
gunnar.lindqvist@tetrapak.com

Teknisk ansvarig och mätchef:

PER-ARNE JOHANSSON
Erik Dahlbergsvägen 95
374 38 Karlshamn
Tel: 0454-311 62
paj@karlshamn.se

Tävlingssekreterare:

DONALD BRATT
Sjöviksvägen 9
144 61 Rönninge
Tel 08-534 40 332 (hem)
donaldb@algonet.se

Övrig Ledamot:

KERSTIN BJÖRFJÄLL
Blankavägen 41
433 62 Sävedalen
Tel: 031-264428
parker@bredband.net

Redaktörer för Folkbåtsnytt:

GÖRAN SVENSSON
Se styrelse
PER HÖRBERG
per@navigatordialog.se
HANS MELCHERSSON

Ansvarig utgivare:

ANDERS OLSEN
Se styrelsen

KONTAKTPERSONER

Blekinge

PER-ARNE JOHANSSON
Se styrelsen

Halmstad

SVANTE SVENSSON
Se styrelsen

Ostkusten

GÖRAN SVENSSON
Se styrelsen

Västkusten

KERSTIN BJÖRFJÄLL
Se styrelsen

Vättern

SÖREN BÄCKMAN
Se styrelsen

Skåne

GUNNAR LINDQVIST
Se styrelsen
Bengt Larsson
bengt.a.larsson@sycon.se

Svenska Folkbåtsförbundet (SFF) är en ideell organisation som har till ändamål att tillvarata svenska folkbåtsseglares intressen i och utanför Sverige.

Förbundet är uppdelat i regionala Flottiljer, som skall verka lokalt för sina seglare. SFF är anslutet, dels som ett klassförbund till SSF – Svenska Seglarförbundet och dels till NFIA – Nordic Folkboat International Association, som är folkbåtsseglarnas internationella organ.